

fenntartható gazdaság

követ

Dr. Nagy Zita Barbara
igazgatóhelyettes
**KÖVET Egyesület a
Fenntartható Gazdaságért**

2018. november 15.

PÉNZ – a boldogság bitorlója?

A jövedelemegyenlőtlenség természetes határa

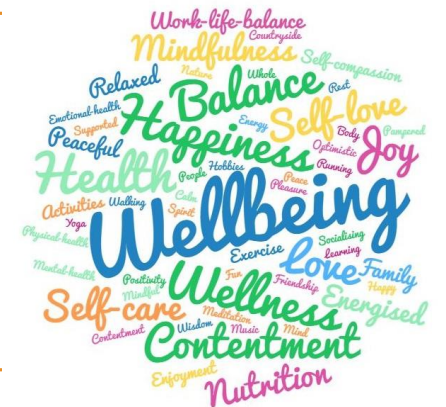
A „boldog ember” gondolata a közgazdaságtudományban

Jólét
(welfare)

- Jövedelem
- Fogyasztás
- Vagyon

Jóllét
(wellbeing)

- Boldogság, élettel való elégedettség
- Ellentét: illbeing

A jövedelmi egyenlőtlenségek hatásai

Az adatbázis

Szekunder adatok:

Eurostat és KSH adatbázis, NAV adatok

Primer adatok:

- (1) vállalati szféra szakemberei (szakértői mintavétel)
- (2) a külföldön élő magánszemélyek megkérdezéséből nyert információk (hólabda mintavételi eljárás)

Primer vizsgálati módszerek

Jellemzés		Kutatási időszak	Becsült válaszadási arány	Elemzés	
Vállalati kérdőív	online önkitöltős	20 kérdésből álló kérdőív	2017. január – március	25%	105
Magánszemélyeknek szóló kérdőív	online önkitöltős	40 kérdésből álló kérdőív	2017. november – december	85%	1042

Adatfeldolgozás módszerei I.

Leíró statisztika

Mutatók	Nominális skála	Ordinális skála	Intervallum/arány skála
Helyzetmutatók	-	módusz	
	-	kvantilisok, minimum, maximum	
	-	-	átlag
Szóródási mutatók	-	gyakoriság, relatív gyakoriság	
	-	terjedelem, interkvartilis terjedelem	
	-	-	szórás, relatív szórás (V%)
Grafikus megjelenítés	-	gyakoriságra oszlop- és kördiagram	
	-	-	hisztogram, pontdiagram, box-plot ábra

Adatfeldolgozás módszerei II.

Következtetési statisztika, összefüggés vizsgálat

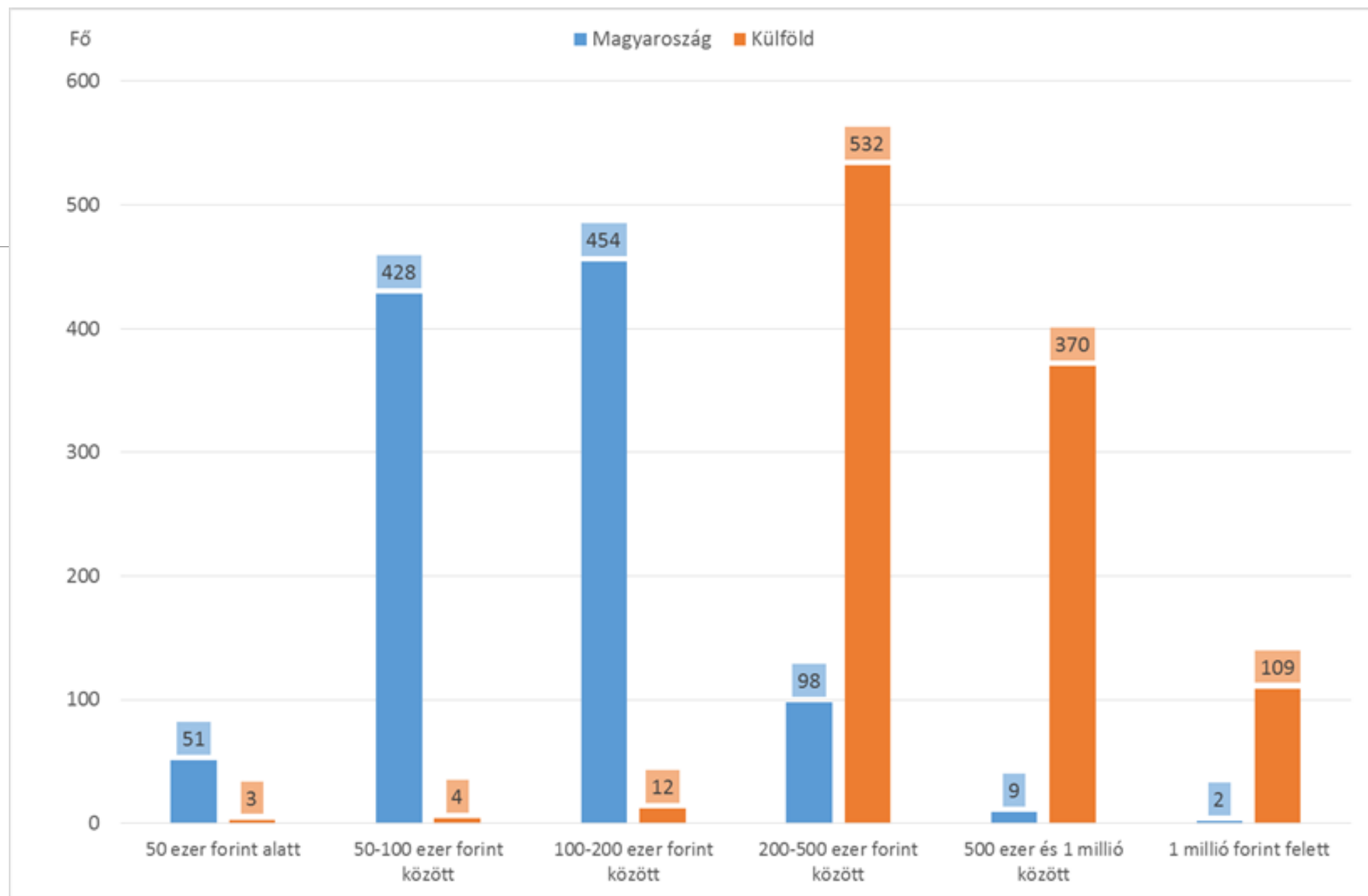
Változók		
Nominális-nominális	Keresztábra elemzés	Cramer mutató
Nominális-ordinális skála	Nem paraméteres próba	
Nominális-arány skála	Mann-Whitney-Wilcoxon próba Kruskal-Wallis teszt	
Arány-arány skála	Korreláció- és regressziószámítás Klaszteranalízis	Pearson együttható

		A vizsgált változó mérési szintje		
		Nominális (kategorizált)	Legalább ordinális	Legalább intervallum
Független minta	2 csoport	Khí négyzet-próba	Mann-Whitney próba	
	3 vagy több csoport		Kruskal-Wallis próba	
Összetartozó/páros minta			Páros Wilcoxon-próba	Páros t-próba

Primer kutatás eredményei

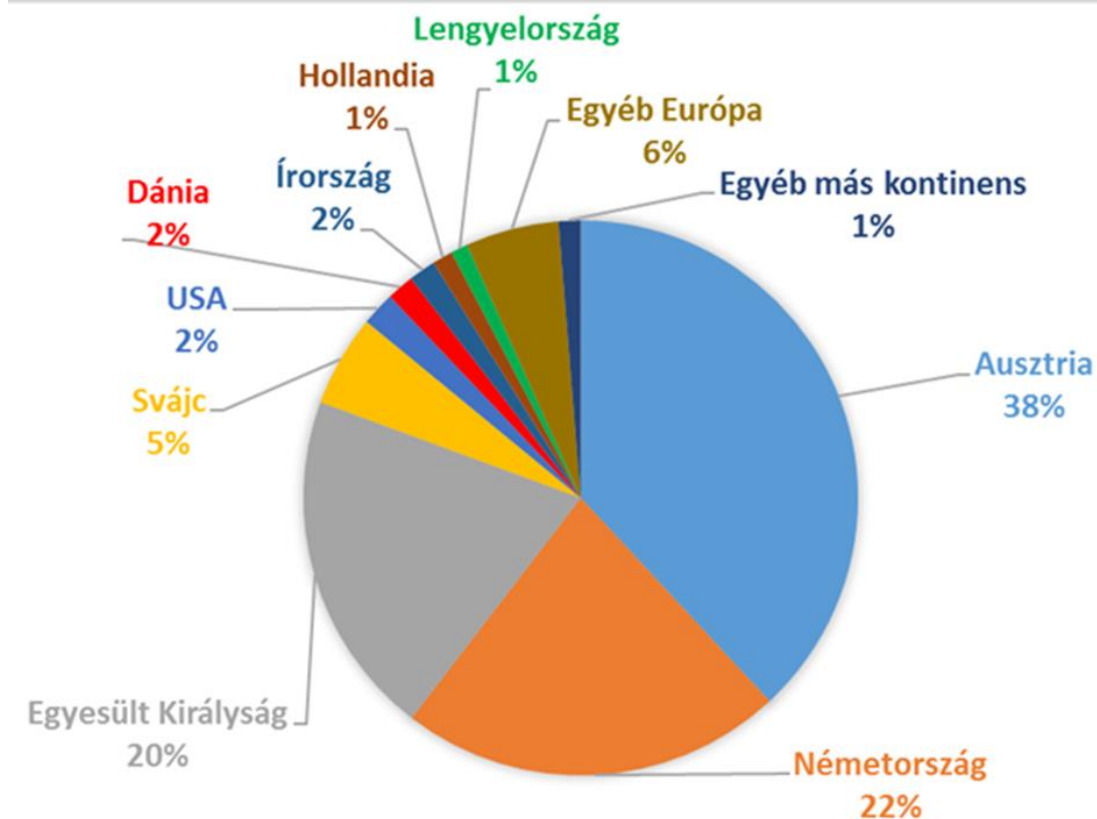
Megnevezés	Előfordulás
Leggyakoribb kifejezések (db)	
1. pénz/fizetés/kereset/jövedelem/bér	431
2. magasabb/jobb/több	349
3. anyagi/anyagiak	150
Összes válaszadó (fő)	1042

	Magyarország (Ft)	Külföld (Ft)	Arány (szorzó)
Átlag	139 179	584 587	4,20
Módusz	106 806	428 739	4,01
Medián	109 251	479 699	4,39
Szórás	110 236	298 714	-
V, %	79,2%	51,1%	-

	Ausztria	Németország	Egyesült Királyság	Svájc	USA	Dánia
Átlag	583 862	575 000	590 965	607 870	705 000	587 500
Módusz	436 777	409 659	443 590	427 273	692 308	546 154
Medián	484 536	462 800	490 816	488 462	681 818	466 667
Szórás	289 443	302 104	303 917	330 117	288 920	307 967
V, %	49,6%	52,5%	51,4%	54,3%	41,0%	52,4%

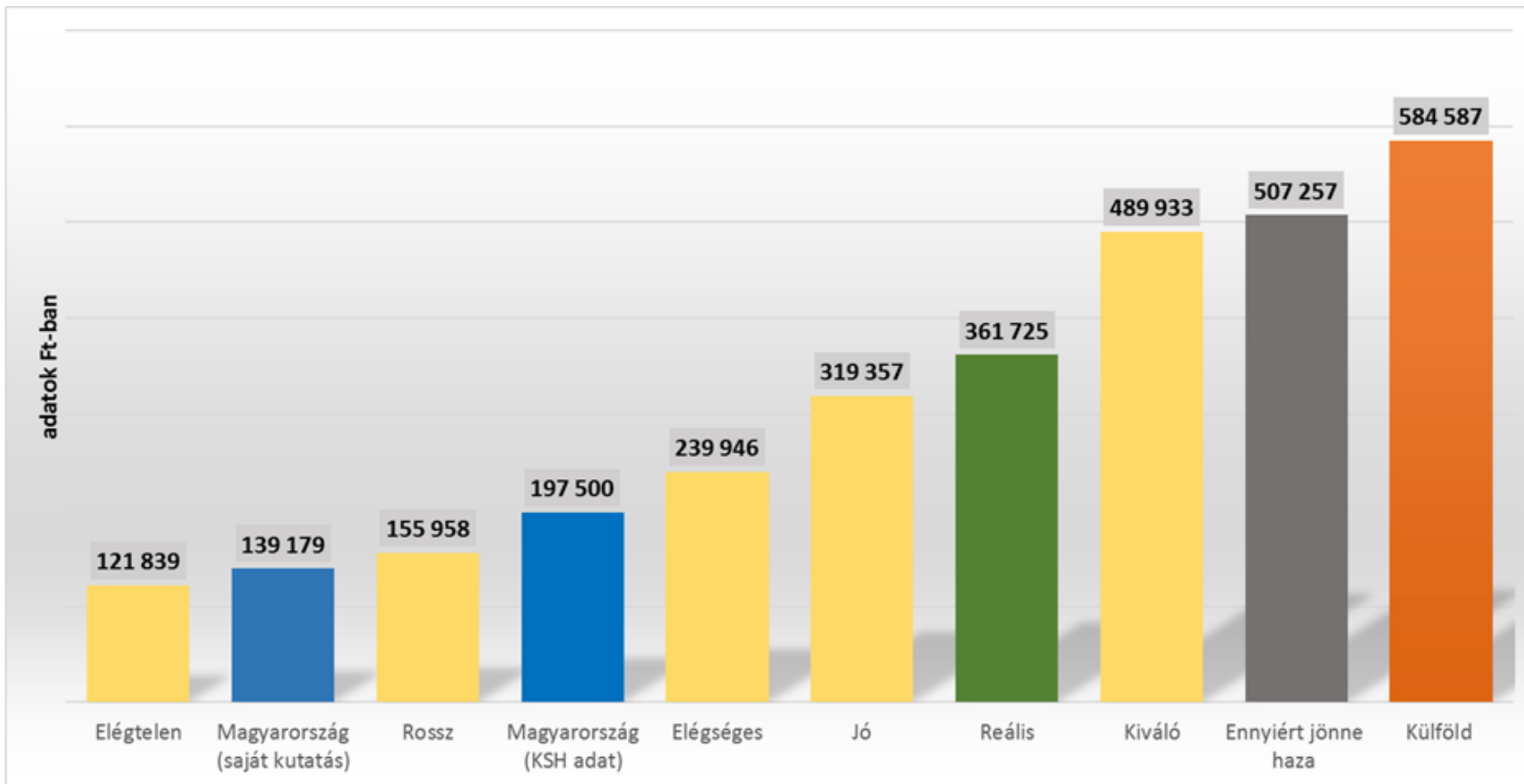
	Írország	Hollandia	Lengyelország	Egyéb Európa	Egyéb más kontinens
Átlag	583 333	675 000	390 000	548 148	711 538
Módusz	366 667	400 000	350 000	421 429	_46
Medián	425 000	500 000	350 000	461 290	650 000
Szórás	359 011	369 966	195 959	254 944	343 149
V, %	61,5%	54,8%	50,2%	46,5%	48,2%

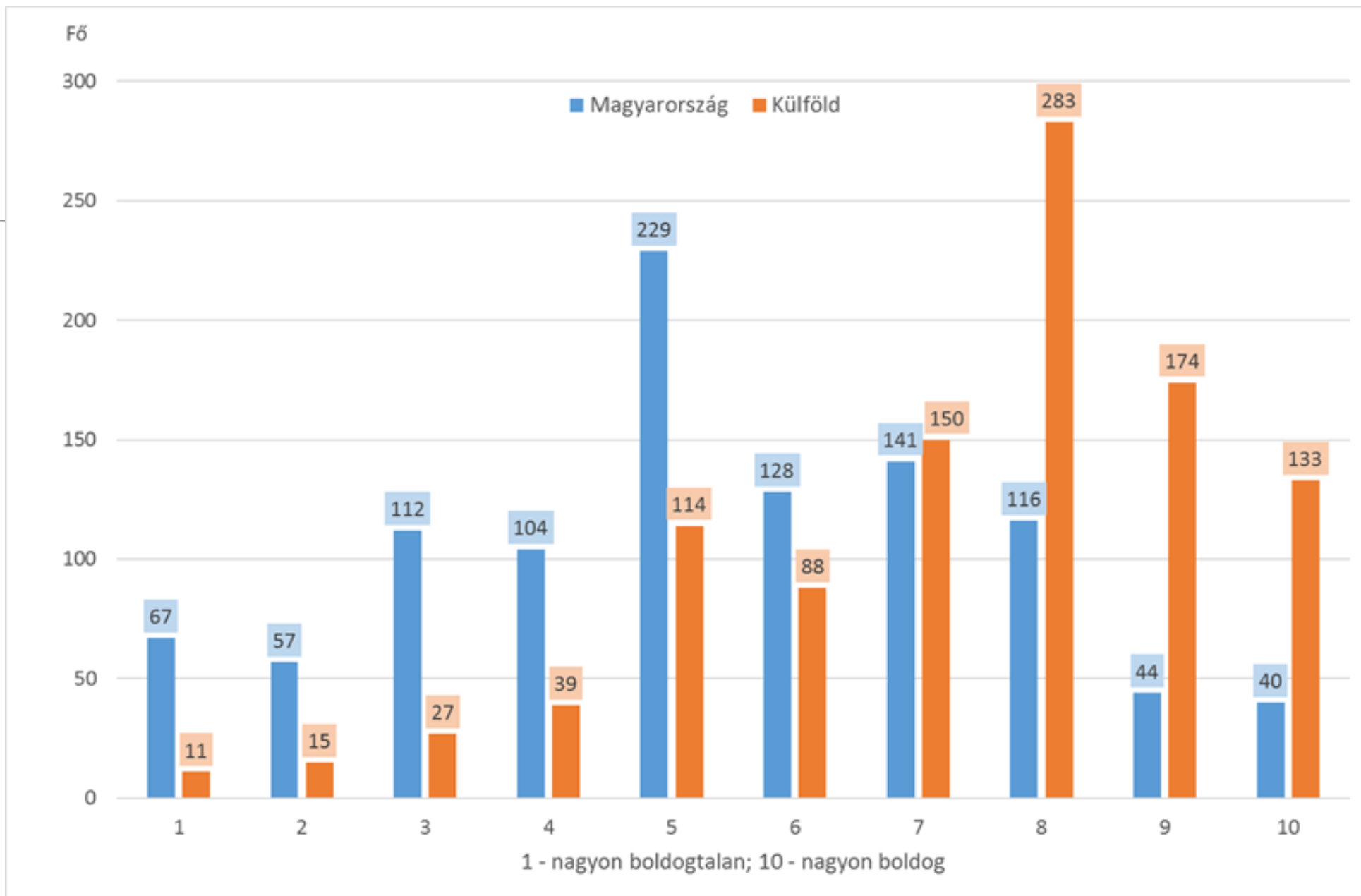
	Nő (Ft)	Férfi (Ft)	Arány (szorzó)
Átlag	536 901	665 144	1,24
Módusz	395 939	626 471	1,58
Medián	437 786	625 000	1,43
Szórás	283 326	306 643	
V, %	52,8%	46,1%	

	19-30 év	31-40 év	41-50 év	51-60 év	60 év felett
Átlag	522 727	623 321	606 587	618 182	785 714
Módusz	402 059	457 534	458 140	435 714	-
Medián	437 821	529 503	511 538	500 000	750 000
Szórás	257 787	314 422	308 332	310 990	380 990
V, %	49,3%	50,4%	50,8%	50,3%	48,5%

	Saját szakmájában dolgozó	Részben a saját szakmájában dolgozó	Nem a saját szakmájában dolgozó
Átlag	620 038	572 293	560 699
Módusz	439 496	431 429	421 429
Medián	506 897	476 506	464 567
Szórás	316 082	279 809	286 562
V, %	51,0%	48,9%	51,1%

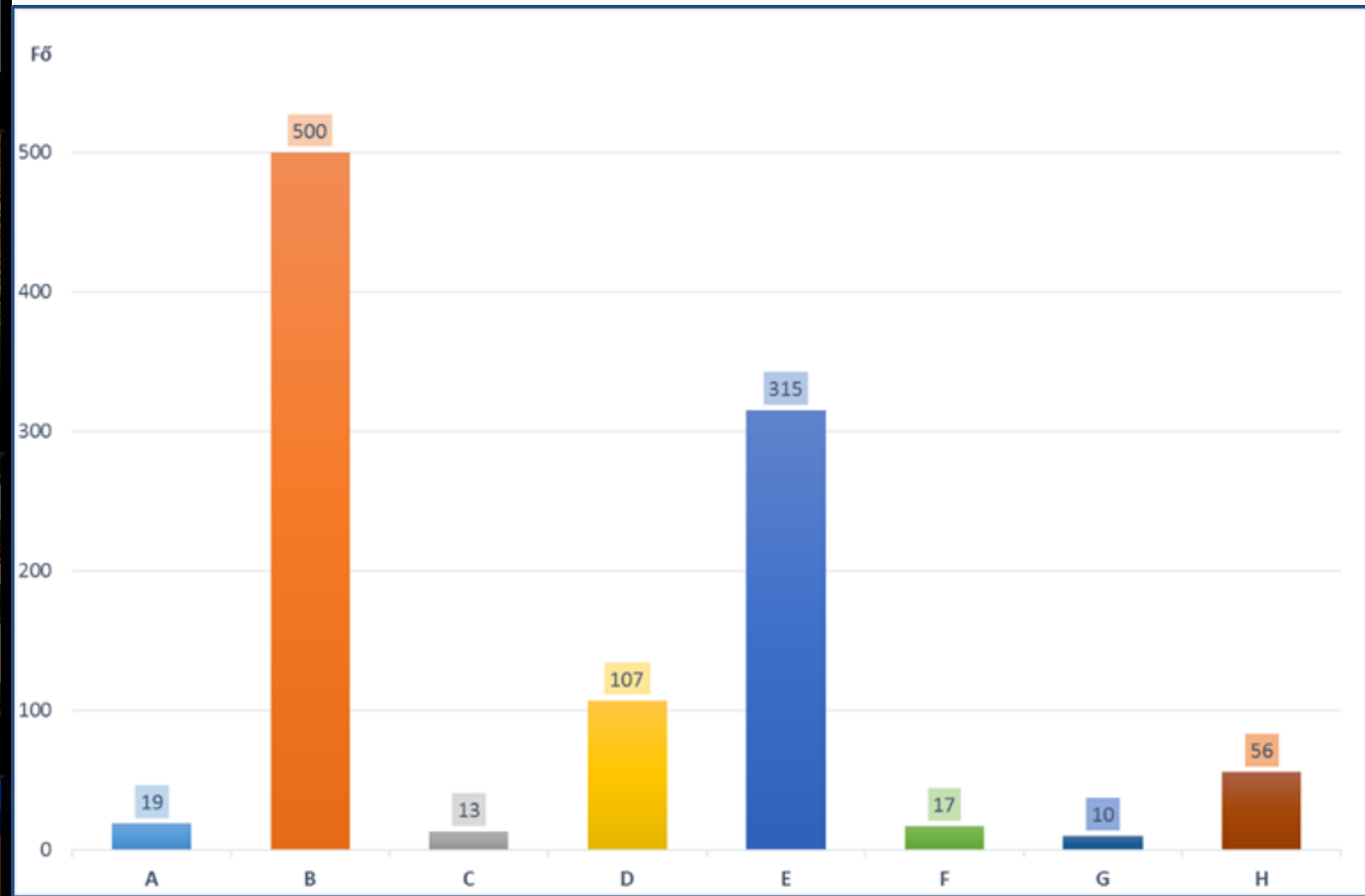
Nettó átlagbérek megítélése különböző dimenziók mentén (Ft)

Jövedelem és Boldogság (Magyarország)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Összesen (fő)
50 ezer forint alatt	3	3	7	6	8	2	5	4	6	6	50
50-100 ezer forint között	38	37	52	47	95	50	43	40	9	16	427
100-200 ezer forint között	23	14	44	46	103	64	75	52	21	10	452
200-500 ezer forint között	2	2	7	4	22	12	17	18	7	7	98
500 ezer és 1 millió között	1	1	2	0	1	0	1	2	1	0	9
1 millió forint felett	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	2
Összesen											1038
Cramer mutató 0,139	p = 0,000										

Jövedelem és Boldogság (Külföld)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Összesen (fő)
50 ezer forint alatt	0	0	0	0	0	0	1	0	2	0	3
50-100 ezer forint között	0	0	0	1	0	0	0	1	1	1	4
100-200 ezer forint között	0	1	0	0	1	1	3	3	3	0	12
200-500 ezer forint között	6	7	20	22	73	51	71	143	75	61	529
500 ezer és 1 millió között	5	5	5	9	37	31	62	100	68	46	368
1 millió forint felett	0	2	2	6	2	5	10	33	23	25	108
Összesen											1024
Cramer mutató 0,112	p= 0,029										

		Jólét (anyagi helyzet)			
Boldogság		Magyarországon jobb	Ugyanolyan jó	Külföldön jobb	Összesen
	Magyarországon boldogabb	9	80	117 (56,8%)	206
	Ugyanolyan boldog	6	53	85 (59,0%)	144
	Külföldön boldogabb	19 (55,9%)	181 (57,6%)	482 (70,7%)	682
	Összesen	34	314	684	1032

Köszönöm a figyelmet!

Magyarország	Külföld						Összesen
	Szegény	Átlagon aluli	Átlagos	Jómódú	Gazdag	Nagyon gazdag	
Szegény	2 1,9%	3 2,9%	55 52,4%	42 40,0%	2 1,9%	1 1,0%	105 100,0%
Átlagon aluli	0 0,0%	3 1,3%	98 43,9%	113 50,7%	8 3,6%	1 0,4%	223 100,0%
Átlagos	0 0,0%	11 1,9%	230 38,7%	335 56,4%	16 2,7%	2 0,3%	594 100,0%
Jómódú	1 0,9%	1 0,9%	21 18,1%	78 67,2%	15 12,9%	0 0,0%	116 100,0%
Gazdag	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	1 25,0%	3 75,0%	0 0,0%	4 100,0%
Nagyon gazdag	-	-	-	-	-	-	-
Összesen	3 0,3%	18 1,7%	404 38,8%	569 54,6%	44 4,2%	4 0,4%	1042 100,0%

1. táblázat Az anyagi helyzet megítélése Magyarországon és külföldön
 Forrás: saját kutatás, 2017 (N=1042)

Magyarország	50 ezer forint alatt	50-100 ezer forint között	100-200 ezer forint között	200-500 ezer forint között	500 ezer és 1 millió között	1 millió forint felett	Összesen
Szegény	8 7,6%	73 69,5%	22 21,0%	2 1,9%	0 0,0%	0 0,0%	105 100,0%
Átlagon aluli	16 7,2%	148 66,4%	59 26,5%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	223 100,0%
Átlagos	18 3,0%	190 32,0%	323 54,4%	62 10,4%	1 0,2%	0 0,0%	594 100,0%
Jómódú	9 7,8%	16 13,8%	49 42,2%	33 28,4%	7 6,0%	2 1,7%	116 100,0%
Gazdag	0 0,0%	1 25,0%	1 25,0%	1 25,0%	1 25,0%	0 0,0%	4 100,0%
Nagyon gazdag	-	-	-	-	-	-	-
Összesen	51 4,9%	428 41,1%	454 43,6%	98 9,4%	9 0,9%	2 0,2%	1042 100,0%

1. táblázat Anyagi helyzet megítélése Magyarországon
 Forrás: saját kutatás, 2017 (N=1042)

	1-6 hónap	7-12 hónap	1-2 év	3-5 év	6-9 év	10 évnél több	Összesen
19-30 év	30 7,7%	32 8,2%	93 23,8%	167 42,8%	68 17,4%	0 0,0%	390 100,0%
31-40 év	18 4,3%	10 2,4%	31 7,4%	139 33,2%	221 52,7%	0 0,0%	419 100,0%
41-50 év	4 2,4%	4 2,4%	18 10,7%	44 26,0%	97 57,4%	2 1,2%	169 100,0%
51-60 év	0 0,0%	1 2,3%	5 11,4%	15 34,1%	23 52,3%	0 0,0%	44 100,0%
60 év felett	0 0,0%	0 0,0%	1 7,1%	1 7,1%	10 71,4%	2 14,3%	14 100,0%
Összesen	52	47	148	366	419	4	1036

1. táblázat Az életkor és a külföldön töltött idő közötti összefüggés kereszttáblája

Forrás: saját kutatás, 2017 (N=1042)

Magyarország	Külföld										Összesen
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	2 3,0%	0 0,0%	1 1,5%	0 0,0%	3 4,5%	6 9,0%	5 7,5%	12 17,9%	10 14,9%	28 41,8%	67 100,1%
2	0 0,0%	2 3,6%	0 0,0%	1 1,8%	6 10,7%	2 3,6%	4 7,1%	22 39,3%	14 25,0%	5 8,9%	56 100,0%
3	1 0,9%	1 0,9%	1 0,9%	3 2,7%	8 7,2%	10 9,0%	14 12,6%	42 37,8%	18 16,2%	13 11,7%	111 99,9%
4	0 0,0%	1 1,0%	2 1,9%	2 1,9%	5 4,9%	10 9,7%	14 13,6%	33 32,0%	20 19,4%	16 15,5%	103 100,0%
5	2 0,9%	2 0,9%	3 1,3%	4 1,7%	40 17,5%	11 4,8%	37 16,2%	67 29,3%	35 15,3%	28 12,2%	229 100,0%
6	1 0,8%	3 2,4%	3 2,4%	7 5,5%	6 4,7%	15 11,8%	21 16,5%	41 32,3%	22 17,3%	8 6,3%	127 100,0%
7	0 0,0%	0 0,0%	8 5,7%	12 8,5%	14 9,9%	13 9,2%	30 21,3%	23 16,3%	28 19,9%	13 9,2%	141 100,0%
8	1 0,9%	4 3,4%	5 4,3%	7 6,0%	22 19,0%	14 12,1%	12 10,3%	32 27,6%	11 9,5%	8 6,9%	116 100,0%
9	0 0,0%	0 0,0%	3 7,0%	3 7,0%	4 9,3%	4 9,3%	9 20,9%	4 9,3%	12 27,9%	4 9,3%	43 100,0%
10	4 10,3%	2 5,1%	1 2,6%	0 0,0%	6 15,4%	3 7,7%	4 10,3%	7 17,9%	4 10,3%	8 20,5%	39 100,0%
Összesen	11 1,1%	15 1,5%	27 2,6%	39 3,8%	114 11,0%	88 8,5%	150 14,5%	283 27,4%	174 16,9%	131 12,7%	1032 100,0%

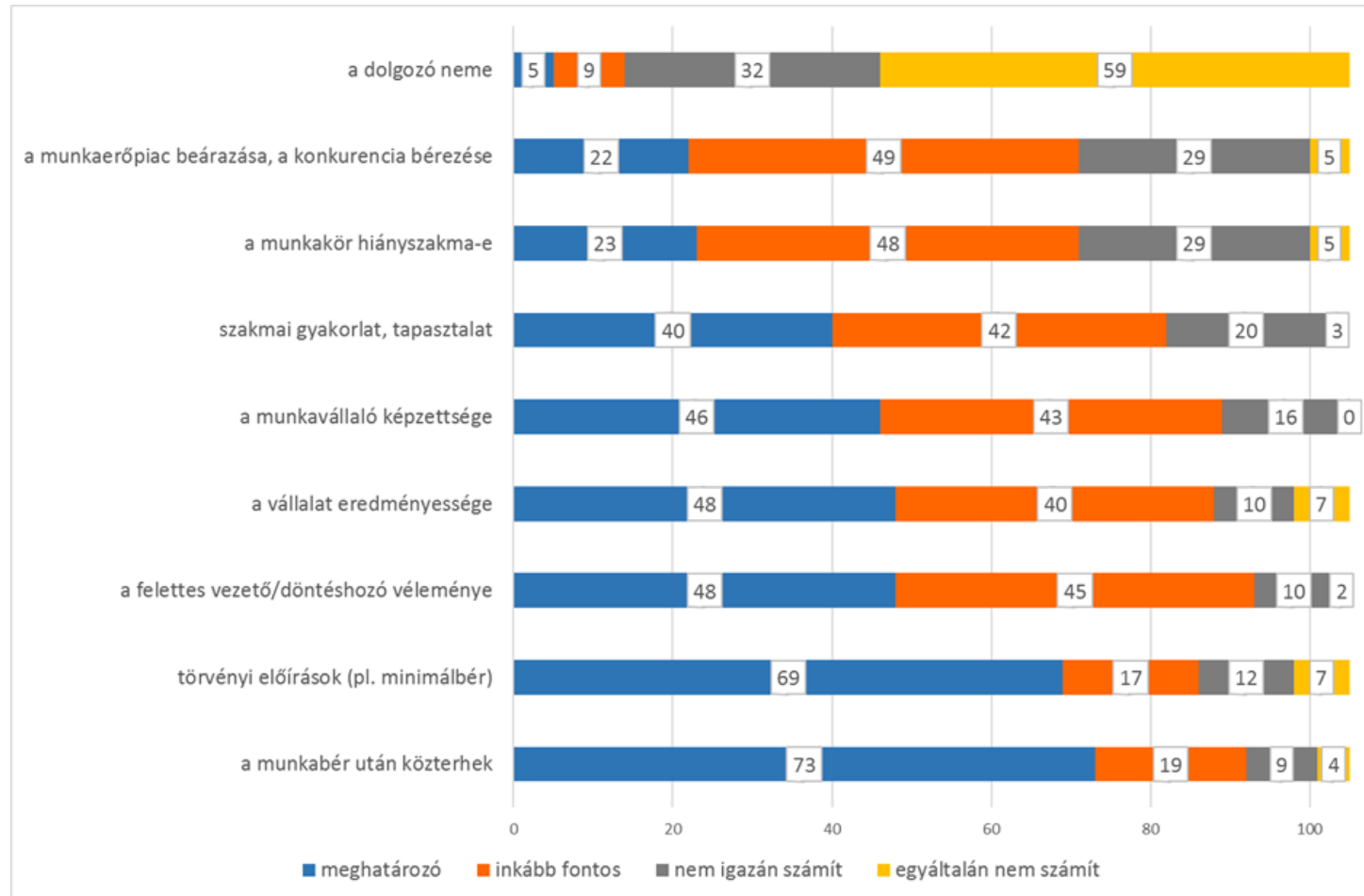
1. táblázat A boldogság megítélése a megkérdezettek körében

Forrás: saját kutatás, 2017 (N=1042)

Köszönöm a figyelmet!

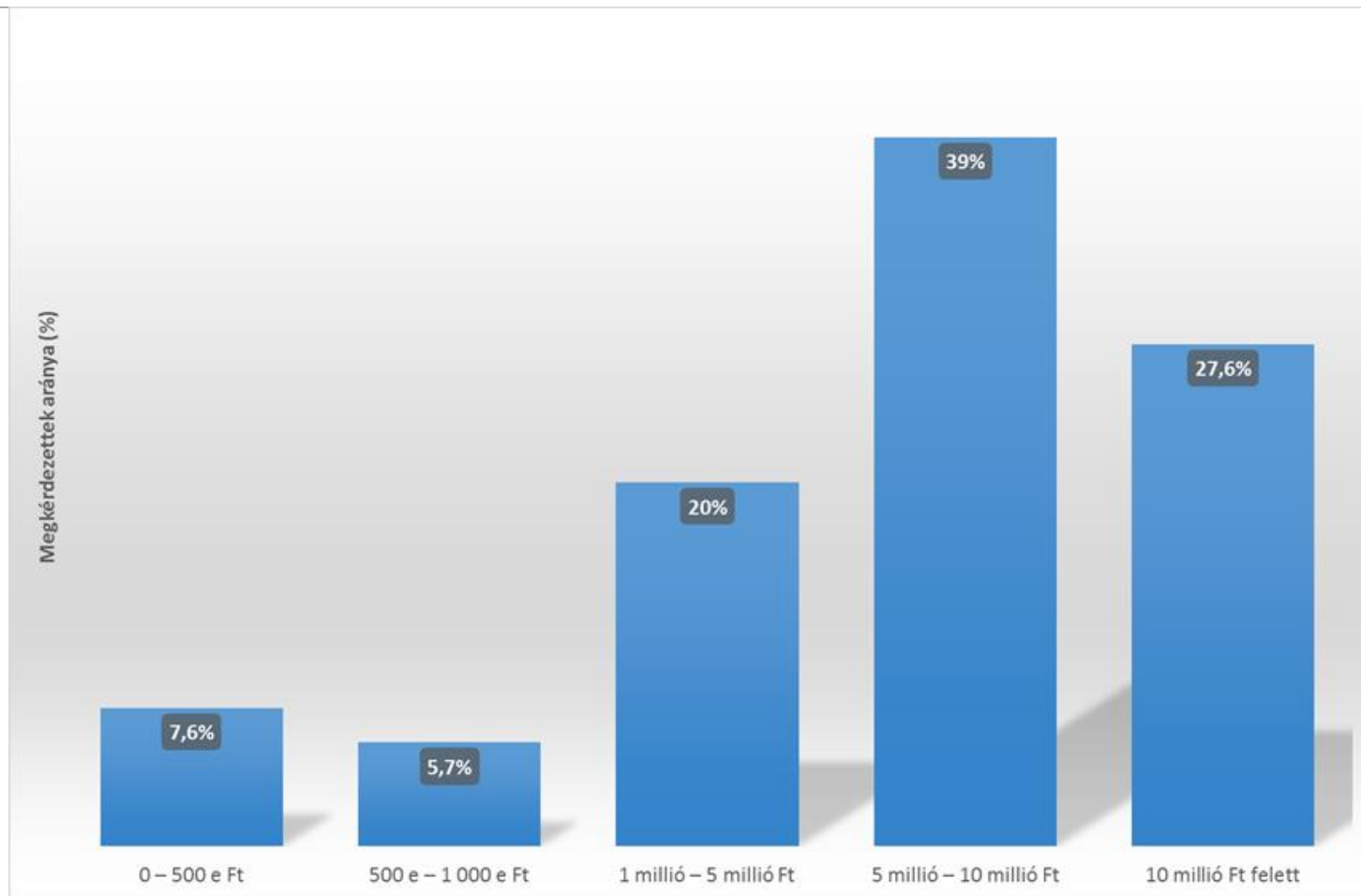
Vállalati kérdőíves kutatás eredményei

	1-6 hónap	7-12 hónap	1-2 év	3-5 év	6-9 év	10 év -
Átlag	471 569	503 191	518 243	562 914	644 617	1 125 000
Módusz	378 723	393 333	400 000	418 182	488 202	2 000 000
Medián	401 563	425 000	435 484	464 356	571 429	1 166 667
Szórás	246 794	243 949	247 156	280 071	324 154	216 506
V, %	52,3%	48,5%	47,7%	49,8%	50,3%	19,2%

Primer kutatás I.

Alapstatisztikák	Összeg (Ft)
Átlag	1 255 757
Szórás	1 330 792
Minimum	161 000
Maximum	7 000 000
Terjedelem	6 839 000
Medián	940 000
Módusz	2 000 000

	Megnevezés	2012	2013	2014	2015
Nemzeti Adó- és Vámhivatal adatai	Minimálbér (Ft/hó)	93 000	98 000	101 500	105 000
	Munkaviszonyból származó bérjövedelem (ezer fő)	3 771	3 849	3 928	3 991
	Munkaviszonyból származó bérjövedelem átlagos összege (Ft/év)	2 034 000	2 083 000	2 205 000	2 318 000
	Munkaviszonyból származó bérjövedelem átlagos összege (Ft/hó)	170 000	174 000	184 000	193 000
	Összevontan adózó jövedelmek havi átlagos összege (Ft/hó)	166 067	171 590	181 611	191 828
	Összevontan adózó jövedelmek havi átlagos legmagasabb összege - főváros (Ft/hó)	221 431	228 941	241 264	254 625
	Összevontan adózó jövedelmek havi átlagos legalacsonyabb összege – Szabolcs-Szatmár-Bereg megye (Ft/hó)	129 307	132 309	140 839	147 665
	Legnagyobb éves összevont jövedelem (Ft/fő)	760 000 000	3 357 000 000	1 120 000 000	3 777 100 000
	Legnagyobb éves munkaviszonyból származó bérjövedelem (Ft/év)	760 000 000	2 000 000	1 120 000 000	1 757 400 000
	Legnagyobb éves önálló tevékenységből származó jövedelem (Ft/év)	0	3 355 000 000	0	0
	Legnagyobb forrásadós éves jövedelem (Ft/fő)	5 000 000 000	10 991 000 000	4 344 000 000	9 756 300 000
	Legnagyobb osztalékból származó éves jövedelem (Ft/fő)	nincs adat	nincs adat	4 341 000 000	nincs adat
	Legnagyobb külföldről származó (külföldön adózott) forrásadós osztalékjövedelem (Ft/fő)	nincs adat	nincs adat	nincs adat	9 756 200 000
Saját számítások	Legnagyobb átlagos havi összevont jövedelem (Ft/fő)	63 333 333	279 750 000	93 333 333	314 758 333
	Legnagyobb átlagos havi munkaviszonyból származó bérjövedelem (Ft/fő)	63 333 333	166 667	93 333 333	146 450 000
	Jövedelemkülönbség minimálbérhez viszonyítva (arányszámok)	681,0	1,7	919,5	1394,8
	Jövedelemkülönbség átlagos bérjövedelemhez viszonyítva (arányszámok)	372,5	1,0	507,2	758,8

	Átlagos bérkülönbség	Legmagasabb bérkülönbség
Mikro-vállalkozás	1 : 2	1 : 9
Kisvállalkozás	1 : 3	1 : 10
Közepes vállalat	1 : 5	1 : 50
Nagyvállalat	1 : 11	1 : 150

Tézisek

H1: A vállalatokon belül Magyarországon nagyarányú bérkülönbségek figyelhetők meg – amelyet még a vállalati szakemberek is alábecsülnek –, és a munkavállalók közötti bérkülönbségek a vállalatok méretével arányosan nőnek.

A feltételezésem igaznak bizonyult, ugyanis ha a primer adatgyűjtésből nyert információimat összevetem a NAV által közzétett statisztikákkal, lényeges eltérést tapasztalhatunk a bérkülönbségek tekintetében. A hipotézist sikerült abban az értelemben is bizonyítanom, hogy a vállalkozási kategóriák tükrében bemutattam az átlagosan tapasztalható bérkülönbségeket. A méretkategóriák növekedésével az átlagos bérkülönbségek is növekednek.

T1: Magyarországon a vállalatokon belül nagyarányú bérkülönbségek figyelhetők meg – amelyet még a vállalati szakemberek is alábecsülnek –, és a munkavállalók közötti bérkülönbségek a vállalatok méretével arányosan nőnek.